

Bijlage – Verdieping

Vragen om praktijken mee te analyseren met een 'Biesta-bril':

- Hoe worden de leerlingen toegerust en gestimuleerd om iemand te kunnen worden? Wat leren ze (kwalificatie), binnen welke context (socialisatie) en welke inbreng kunnen ze hebben (subjectificatie)?
- Welke onderbrekende, vertragende en steunende of voedende kwaliteiten herken je in de onderwijspraktijk? Denk zowel vanuit het perspectief van de leerlingen als vanuit de leerkracht.

Vragen om eigen praktijken met een 'Biesta-bril' te analyseren:

Wat doe ik al?

- Hoe rust ik mijn leerlingen toe zodat zij in verbondenheid en wederkerigheid met de sociale, culturele en fysieke wereld een zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk denkend en handelend persoon kunnen worden?

Wat schuurt er?

- Welke pedagogische spanningsvelden herken ik in mijn praktijk? Wat 'moeten' en wat mogen mijn leerlingen en waarom?

Wat kan ik doen?

- Hoe verzorg, ontwerp en voer ik mijn onderwijs uit, in overeenstemming met een wereldgerichte visie? En wat vraagt dat van mij?

Vragen om de eigen praktijk pedagogisch te doorgronden:

Wanneer je jouw onderwijspraktijk pedagogisch op fundamentele wijze wilt doorgronden om je vak te kunnen belichamen en enthousiast en urgent over te brengen, kunnen de volgende vragen hierbij helpen.

- Waartoe – wat zijn de hoofddoelen van het onderwijs dat ik wil aanbieden?
 - o Kwalificatie: Welke 'werelden', oftewel welke inhouden en activiteiten, komen er aan bod? Welke kennis, vaardigheden, houdingen en gedrag kunnen mijn leerlingen ontwikkelen en bij welke leergebieden of vakken horen ze?

Om welke vakgebieden, kennisvormen of vaardigheden het ook gaat, het is een interessante oefening om te bedenken waartoe wij deze zaken in ons onderwijs aanbieden of mogelijk maken. Elk vak draagt als het goed is bij aan voor de mensheid wezenlijke vragen over hoe wij duurzaam of goed kunnen samenleven. Wanneer we onderwijsinhouden op een dergelijke manier analyseren, kunnen we de relevantie van wat wij aanbieden beter onderbouwen, en geven wij leerlingen de kans, om zich vanuit wie zij willen zijn en worden, te verbinden met hetgeen wij ze aanbieden.

- Socialisatie: Op welke wijze worden mijn leerlingen gestimuleerd zich thuis te voelen in de wereld? Met welke sociale, culturele en politieke 'ordes' confronteer ik mijn leerlingen? In wat voor cultuur en wereld leven ze, en met welke culturen en werelden laat ik ze kennis maken?
- Subjectificatie: Welke ruimte is er voor de vorming tot persoon-willen-zijn van mijn leerlingen? Hoe kunnen en mogen ze op eigen wijze antwoorden verkennen en formuleren op het onderwijs dat ik hen aanbied?
- Wat – Wat kan ik doen om de genoemde doelen op een passende wijze aan te bieden, en wat kunnen mijn leerlingen doen om zich op de genoemde doelen te ontwikkelen en te vormen?
- Hoe – Hoe ontmoeten mijn leerlingen de sociale, culturele en fysieke wereld, en hun vrijheid, door hoe ik mijn onderwijs vormgeef, zowel op interactie- als op les-, curriculum-, en beleidsniveau? Hoe ontwerp ik mijn onderwijs zodat er ruimte ontstaat voor subjectificatie in verbinding met socialisatie en kwalificatie? En hoe handel ik in het verlengde van en afgestemd op het ontwerp en de doelen van de onderwijsactiviteit?